

Handläggare
Tove Heder
Telefon: 08-50814367

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd
2024-12-12

Skrivelse om barnfamiljer i vandrarhem

Svar på skrivelse från (C)

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Förvaltningen har tagit emot en skrivelse från Christina Petersson (C) om barnfamiljer i vandrarhem. Författaren undrar varför det händer att barnfamiljer flyttar ifrån SHIS bostäder till tillfälliga boendelösningar och frågar förvaltningen om hur många barnfamiljer som de senaste två åren, av Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, blivit placerade på vandrarhem eller liknande temporära boenden när deras beviljade boende hos SHIS löpt ut.

Förvaltningen håller med författaren om att SHIS utgör en viktig verksamhet och att det är viktigt att barn har trygga och stadigvarande boenden. Inom förvaltningen pågår ett intensivt arbete för att motverka att barnfamiljer ska leva i osäkra boendeförhållanden. Trots det händer det ibland att barnfamiljer står utan stadigvarande bostad av olika anledningar. Cirka 20 barnfamiljer har under 2023 och 2024 beviljats bistånd till tillfälligt boende efter att de flyttat ut från SHIS av Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd. Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Förvaltningen mottog den 19 september 2024 en skrivelse från Christina Petersson (C) om barnfamiljer i vandrarhem.

Ärendet

I skrivelsen framhåller författaren att SHIS Bostäder, stadens bostadssociala resurs, är unik då de erbjuder alla sina hyresgäster boskola och bostadsvägledning för att ta sig vidare till den reguljära bostadsmarknaden.

Vidare framför författaren att Centerpartiet fått indikationer på att vissa stadsdelar flyttar barnfamiljer som bott på SHIS bostäder till vandrarhem när den maximala boendetiden på fem år passerat. Vidare framhåller författaren att Socialstyrelsen riktat kritik mot att barnfamiljer placeras på hotell och vandrarhem, och beskriver att tillfälliga boenden ofta blir permanenta. Författaren framhåller att barnfamiljer som placeras på hotell och vandrarhem ofta saknar egna toaletter, våtutrymmen och kök och att trångboddheten kan påverka barns fysiska och psykiska välmående och utveckling.

Därför ställer författaren följande fråga till förvaltningen:

- Hur många barnfamiljer har de senaste två åren, av Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, blivit placerade på vandrarhem eller liknande temporära boenden när deras beviljade boende hos SHIS löpt ut?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning Social omsorg vuxen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen håller med författaren om att SHIS utgör en viktig verksamhet inom staden för att möjliggöra för människor att komma in på eller åter inträda på den reguljära bostadsmarknaden. Vidare håller förvaltningen med om att det är av största vikt att barn växer upp under trygga och stadigvarande boendeförhållanden. Förvaltningens enhet för ekonomiskt bistånd remitterar hushåll till SHIS när de bedöms vara i behov av avtalat boende och uppfyller kriterierna för ett sådant. Det rör sig främst om barnfamiljer, men kan även vara ensamstående vuxna utan barn. Målet med boende genom SHIS är att de boende ska komma vidare i sin boendekarriär mot ett mer permanent boende.

I SHIS vägledning framgår att boendetiden på SHIS är, oavsett boendeform, maximalt fem år. Detta beror på att det är den maximala tiden för avstående från besittningsskydd. För de barnfamiljer som bor i avtalat boende eller genomgångsbostad genom SHIS ges under hela boendetiden information, vägledning och stöd till familjen för att de ska finna en stadigvarande boendelösning på den reguljära bostadsmarknaden.

Inom förvaltningen pågår fortlöpande ett intensivt arbete för att motverka att barnfamiljer ska leva i osäkra boendeförhållanden inom stadsdelsområdet. Bland annat så ger medborgarkontoret bostadsvägledning till nyanlända, förvaltningens samordnare för att förebygga avhysningar arbetar intensivt tillsammans med handläggare inom förvaltningens olika enheter för att motverka avhysningar i hushåll med barn, och budget och skuldrådgivningen

prioriterar barnfamiljer så att de snabbt ska få stöd när behov uppstår. Trots ett intensivt förebyggande arbete händer det ibland att barnfamiljer står utan stadigvarande bostad av olika anledningar.

Förvaltningen saknar statistiska verktyg för att kunna ta fram exakt siffra på hur många barnfamiljer som de senaste två åren blivit placerade på tillfälliga boenden när deras beviljade boende hos SHIS löpt ut. Förvaltningen har gått igenom den statistik som finns samt jämfört med faktiska ärenden och fått fram att det rör sig om cirka 20 barnfamiljer under 2023 och 2024 som beviljats bistånd till tillfälligt boende efter att de flyttat ut från SHIS. De har flyttat ut både från genomgångsbostad för nyanlända, avtalat boende och genomgångsbostad efter avtalat boende.

Skälen till att familjerna varit i behov av tillfälligt boende har varit följande:

- Maximal boendetid på fem år i genomgångsbostad för nyanlända, avtalat boende eller genomgångsbostad efter avtalat boende har löpt ut och familjen har ingen ny boendelösning. Utifrån tillräcklig kötid i bostadskön för ett förstahandskontrakt uppfyller de inte kriterierna för att få avtalat boende.
- Maximal boendetid på fem år i genomgångsbostad för nyanlända, avtalat boende eller genomgångsbostad efter avtalat boende har löpt ut och familjen har en ny boendelösning (oftast förstahand), men det är ett kortare glapp mellan utflytt från SHIS och inflytt i nya boendet.
- Familjen har blivit uppsagd av SHIS och får inte bo kvar i genomgångsbostad för nyanlända, avtalat boende eller genomgångsbostad efter avtalat boende på grund av störningar eller upprepade obetalda hyror.

I de fall familjer har tillräcklig kötid i Bostadsförmedlingen och väljer att inte söka bostäder som de skulle kunna få eller väljer att tacka nej till erbjudanden som de fått av olika anledningar, uppfylls inte kriterierna för att få avtalat boende.

Vid beslut om bistånd till tillfälligt boende som berör barn görs alltid en barnkonsekvensanalys. När en barnfamilj är i behov av tillfälligt boende använder förvaltningen enbart två olika tillfälliga boenden. Boendena har valts ut då de bedömts kunna tillgodose barn en skälig levnadsnivå utifrån ett barnrättsperspektiv. Det ena boendet består enbart av lägenheter, där alla familjer erbjuds eget kök och badrum. Det andra boendet består av både lägenheter med eget kök och badrum samt vanliga rum med badrum, litet pentry, kyl och frys på rummet och tillgång till fullt utrustat kök, tvättstuga och gemensamma umgängesytor. Förstahandsval är alltid egen lägenhet. Om det inte finns lediga lägenheter är andrahandsvalet

rum på det boende där barnet har närmast till sin förskola eller skola. För de barn som bor i tillfälligt boende kan även kompensatoriska åtgärder ges för att minska de negativa effekter som ett tillfälligt boende innebär. Det kan exempelvis röra sig om extra bistånd till SL-kort för att enkelt kunna ta sig till skolan och ha möjlighet att upprätthålla vänskapsrelationer, delta i fritidsaktiviteter etc.

För de barnfamiljer som inte har ett stadigvarande boende som de ska flytta till ges familjen ett intensivt stöd av förvaltningen för att hitta en stadigvarande boendelösning så snabbt som möjligt. Den individanpassade insatsen bolots sätts in och träffar familjen minst en gång i veckan, oftast nästintill dagligen, beroende på stödbehov.

Insatsen delas in i tre faser.

- *Kartläggning*
- *Stöd i bostadssökande*
- *Stöd i kontakt med hyresvärd/vid erbjudande*

Vid genomgång av de berörda ärendena framkommer att merparten av barnfamiljerna kunnat flytta från det tillfälliga boendet till ett stadigvarande boende inom tre månader, då oftast ett förstahandskontrakt. I något enstaka fall har boendetiden varit längre.

Jämställdhetsanalys

Forskning visar att familjer i ekonomisk utsatthet har fått svårare att hitta och/eller behålla ett boende (Barnombudsmannens rapport *Inget rum för trygghet*, 2016). Det konstateras även att familjer i ekonomisk utsatthet och som lever i osäkra boendeförhållanden oftare utgörs av ensamstående kvinnor och utrikesfödda med barn (riksdagens betänkande *Sänk tröskeln till en god bostad*, SOU 2022:14). I Socialstyrelsens kartläggning av hemlösheten 2023 – *personer i hemlöshet i behov av socialtjänsten* framgår att det är en högre andel kvinnor i hemlöshet som lever med barn än män. Flera av kvinnorna i akut och tillfällig hemlöshet har angett utsatthet för våld i relation som en faktor som bidragit till deras hemlöshetsituation.

Barnrättsperspektiv

I riksdagens betänkande *Sänk tröskeln till en god bostad* (SOU 2022:14) framgår att ett osäkert boende kan få negativa konsekvenser för barns fysiska och psykiska hälsa samt skolgång. Eftersom trygghet och kontinuitet är grundläggande för barns utveckling och eftersom barn i regel spenderar större delen av sin tid i bostaden och dess närmiljö är de särskilt utsatta. Barn som bor i osäkra boendeförhållanden berättar i Barnombudsmannens rapport

Inget rum för trygghet (2016) att de mår dåligt, har sömnsvårigheter och känner oro inför framtiden. Enligt artikel 27 i barnkonventionen har barn rätt till den levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling. Föräldrar, och andra som är ansvariga för barnet, har det huvudsakliga ansvaret. Barnkonventionen kräver inte att barnets bästa alltid ska vara utslagsgivande, men ska finnas med och väga tungt i de beslut som rör barn. Eventuella åtgärder som vidtas för att kompensera för negativa effekter ska också redovisas.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Veronica Starck
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Skrivelse om barnfamiljer i vandrarhem

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2024-11-26
Veronica Starck, Avdelningschef	2024-11-25